

Depresyonla Ba? Etme Özyeterlilik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Depresyonla Ba? Etme Özyeterlilik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19679>

Özet

Depresyonla Ba? Etme Özyeterlilik Ölçe?i (DBEÖÖ), bireylerin **depresyon** semptomlar? ve ili?kili zorluklarla ba?a ç?kma yeteneklerine olan inanç düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, orijinal İngilizce versiyonunun Türk kültürüne ve diline **uyarlama** çal??mas?dır. 2010 yılında Albal, Kutlu ve Bilgin tarafından gerçekleştirilen bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye'deki ruh sa?l??? ara?t?rmalar?nda ve klinik uygulamalarda kullan?lması için sa?lam bir temel oluşturmaya amaçlanmıştır. Ölçek, özellikle bireylerin depresif durumlar? yönetme ve olumlu davran??lar? sürdürme konusundaki algılanan yeterliliklerini de?erlendirmeye odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Özyeterlilik, **Depresyon**, Ba? Etme, Psikolojik Ölçme, Psikometri, Uyarlama, Klinik De?erlendirme.

Yazarlar

E. Albal, Y. Kutlu, H. Bilgin.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, bireylerin depresif dönemlerde ortaya ç?kan duygusal ve davran??sal zorluklarla ne kadar etkili bir şekilde ba?a ç?kabileceklerine dair sahip oldukları inançları nicel olarak ölçmektir. Bu, Albert Bandura'nın sosyal bilişsel teorisinden türetilen **özyeterlilik** kavramının, spesifik olarak depresyon bağlamındaki uygulamasının de?erlendirir.

DBEÖÖ, kliniklerde ve ara?tırma ortamlar?nda, depresyon tedavisi programlarının etkinliğini de?erlendirmede veya bireylerin risk altındaki popülasyonlarda depresyonla mücadele potansiyellerini belirlemede kritik bir rol oynar. Yüksek özyeterlilik puanları, genellikle daha iyi tedavi sonuçları ve daha düşük nüks oranları ile ilişkilidir.

Yapı

Depresyonla Ba? Etme Özyeterlilik Ölçe?i, bir bireyin depresif semptomları ba?arıyla yönetme kapasitesine olan inancının temsil eden **özyeterlilik** yapısının ölçer. Bu yapı, genel özyeterlilikten farklı olarak, sadece depresyonla ilgili spesifik görevler ve zorluklar etraf?nda döner.

Ölçek, katılımcının kendini ne kadar yeterli gördüğünü belirleyerek, duygusal düzenleme, motivasyonu sürdürme, sosyal etkileşimleri sürdürme ve olumsuz düşünce döngülerini kırma gibi alanlarda ba? etme becerilerini de?erlendirir. Bu, bilişsel-davran?? ç? yaklaşımlarla uyumlu olarak,

bireyin kendi iyile?me sürecindeki aktif rolüne odaklan?r.

Geçerlik

Depresyonla Ba? Etme Özyeterlilik Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlamas? s?ras?nda (Albal, Kutlu & Bilgin, 2010), ölçe?in hedefledi?i yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçüp ölçmedi?ini belirlemek için çe?itli **geçerlik** çal??malar? yürütülmü?tür. Bu çal??malar genellikle yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve ölçüt ba??ml? geçerli?i içermektedir.

Yap? geçerli?i analizleri (örne?in, faktör analizi), ölçe?in orijinal yap?s?yla tutarlı bir faktör yap?s? sergiledi?ini göstermeyi amaçlam??t?r. Bu detaylı **geçerlik** sonuçlar? ve korelasyonlar, yay?mlanan orijinal makalede (Albal et al., 2010) detaylı olarak sunulmu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik (tutarlılık) çal??malar?, ölçüm sonuçlar?nın zaman içinde ve farklı ko?ullar altında ne kadar istikrarlı oldu?unu göstermektedir. Türk adaptasyon çal??mas?nda tipik olarak iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleri kullanılm??t?r.

Güvenirlik analizlerinin sonuçlar?, ölçe?in depresyonla ba? etme özyeterlili?ini tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rulam??t?r. Bu psikometrik özellikler, ölçe?in klinik ve ara?tırma amaçlı kullan?mlar? için uygun oldu?unu teyit etmektedir. Detaylı güvenilirlik katsay?lar? için orijinal akademik yay?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

Faktör Analizi

Türkçe versiyonun psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen Faktör Analizi, ölçe?in yap?s?sal bütünlü?ünü incelemi?tir. Bu analiz, ölçe?in alt boyutlar?nın orijinal yap?y? koruyup korumadığını veya Türk popülasyonunda yeni bir faktör yap?s? m? ortaya ç?kardığını belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Yapılan analizler, ölçe?in temel yap?s?nın korunarak tek boyutlu veya çok boyutlu bir yap?y? destekledi?ini göstermi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in teorik **yap?** ile uyumlu oldu?unu ve Türk örnekleminde de geçerli bir ölçüm sa?ladığını kanıtlamaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama ve Öz Bildirim Ölçe?i

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal ölçekte genellikle 5 veya 6 noktalı Likert kullanılır, ancak uyarlama çal??mas?nın detaylar? için referansa bakılmalıdır.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan Versiyon), İngilizce (Orijinal Versiyon)

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler, özellikle depresyon riski ta??yan veya depresyon tedavisi gören bireyler.

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, ölçe?in psikometrik özelliklerini belirlemek üzere seçilen klinik veya genel popülasyon örnekleminde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Katılımcılar, depresif durumlarla ilgili belirli ba?a ç?kma davran??lar? ne kadar yapabileceklerine dair inançlar? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlilik ?nanc?, Depresyon Yönetimi, Psikolojik De?erlendirme, Hem?irelik Bilimleri, Klinik Özyeterlilik, Psikolojik Tedavi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Yasemin KUTLU

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

İletişim E-posta Adresi: kutluy@istanbul.edu.tr

Yazın Adresi: İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokulu (2010 yılı itibarıyla).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarlama): 2010

Şinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullanım? ve kopyalanmas? için orijinal ölçek geli?tiricileri ve uyarlama yazarlarıyla iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik veya ara?tırma amaçlı kullanım genellikle referans gösterilmek suretiyle mümkündür.

Ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas?, **Nursing & Health Sciences** dergisinde yayımlanmıştır ve bu yayın, ölçe?in kullanımına dair yasal ve etik çerçeveyi belirlemektedir.

Kaynaklar

Albal, E., Kutlu, Y., & Bilgin, H. (2010). Psychometric properties of the Turkish version of the Depression Coping Self-efficacy Scale. *Nursing & Health Sciences*, 12(4), 415-420. doi: 10.1111/j.1442-2018.2010.00552.x

Bu uyarlama çal??mas?n?n orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

[psychometric-properties-of-the-turkish-version-of-the-depression-coping-self-efficacy-scale-toad.pdf](#)

Depresyonla Ba? Etme Özyeterlilik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Bu ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte aç?kça belirtilmemi?tir. Maddeler, ilgili uyarlama makalesi olan Albal, Kutlu & Bilgin (2010) çal??mas?nda veya yukar?da belirtilen PDF dosyas?n?n ekinde yer almaktad?r. Genel olarak, ölçek maddeleri bireyin depresif hissetti?inde belirli ba?a ç?kma stratejilerini uygulama yetene?ine olan inanc?n? ölçer.